

אדווארד ג. רובינסון

בעלת שיאים עולמיים מגיל 16 לחייה, היא אשת קריין הרדיו היהודי בנימיין

הוליווד, אחד מכמה עשרות פרברי לוס אנג'לס, נקראת אמנם על העץ הקדוש של צלב ישו הנוצרי, אך היא אינה למעשה אלא עיירה יהודית. בני ארץ ישראל שביקרו שם מספרים שהי גוף מזכיר את חיפה, או את הדר הכרמל. האוקיאנוס השקט אינו נבדל במאומה מים התיכון ותחתית העיר בה נבנו הסטודיות הגדולות מזכירה בכל את חיפה של משה. אכן המסגרת היא ארצישראלית והתוכן — יהודי. רוב רובם של היצרנים ושל השחקנים בני עמנו הם. אמנם אין מתארים בכך ואף מנסים להסתיר את הדבר בהתאם לחוק הטבע, חוקי החיקוי, לא רק על ידי השמות האנגלו-סאכסיים, אלא גם על ידי התעלמות והתנכרות. יהודי הוא רוברט (בוב) מונטגומרי, שנועד בבקון במדינת ניו יורק; הוא נתגלה על ידי ג. צוקר (היהודי אף הוא), אם כי איש לא היה עומד על יהדותו לפי קלסתר פניו. אל ג'ולסון נקרא בפי טרבורג, ברודסון, בה נולד, בשם אסא יואלסון. הוא נתגלה על ידי האחים ווארנר (היהודים אף הם) ונקרא להופיע בסרט הקולני הראשון "זמר הגיז", וכך היה השחקן היהודי לראשון המדברים על הבד. בהסרת תולדות חייו שיחק לארי פארקס היהודי שקיבל את פרס האקדמיה בעד משחקו בתפקיד זה ואף נבחר ל"איש השנה" ב-1947, לאחר שנמצא שמונה שנים בהוליווד והופיע בלא פחות מ-34 סרטים מבלי שאיש יזכור את שמו. יהודי הוא "טרון מלך הקופים", ג'וני וויסמולר, שהיה לפני כן רבן השחיה בעולם, יהודיה היא גם "אליט המים", אסתר ויליאמס, מלכת הספורט של הוליווד, אף היא

וג. יהודיה היא אלה ריינס, כוכב "לא לעולם חופשי", יהודי הוא ג'ק בני מוהתיקי הקומיקנים באמריקה, שמה של רוזלינד רוסל היתה רייולה בעיני רה וטרבורי בה נולדה במדינת קו' ניקטיקוויט. יהודים הם הבוגארטים, המ' פרי ואשתו לורין באקאל. יהודיה היא מלכת הדונינגל דורותי לאמור, שנבחרה ב-1931 ל"מיס ניו אורליאנס" ואין לזלזל בדבר זה משום שגנות המקום

ויהודי הוא דני קיי. אפשר היה להמ' שיק את השורה עד אין סוף ולהוכיח שהעם היהודי הוא המוכשר ביותר בשטח המשחק ואף אחד מן היפים ביותר בעולם כולו מבחינת הפרצוף. עוצב הוא רק שבני עמנו אלה מופיעים כאנגלים, אמריקנים, צר' פתים, הונגרים. בין מאות הרבות של נושאי השמות העולמיים נמצאים לא יותר משלושה-ארבעה חמישה המצויים

להכריו בגלוי על יהדותם. אלה הם בן הכס הסופר, פויל מוני, מוני חיוני פרוינד לשעבר, פוילט גודארד שביקרה ביקור חטוף בא"י ובכתה ליד הכותל המערבי — "איך בין א אידיש קינד" — אמרה, אדי קנטור המופיע מטעם המגבית היהודית המאוחדת ואסף סכר מים גדולים למען עליית הנוער, ואחרון אחרון חביב: אדווארד ג. רובינסון.

הוא הודה מאז ומתמיד ביהדותו וב' ציוניותו ויותר מזה: הוא יצא למלת' מה גלויה בשווא ישראל הנודע גירלד סמית.

והמעשה שהיה כך היה: סמית, מעין היטלר אמריקני בוועיד אנפין לפני העליה לשלטון, בא ללוס אנג'לס כדי לשאת את דברי השיסוי שלו נגד היהודים באולם הפוליטכניון. כשנודע הדבר, פנו ארגונים רבים למר' צעת העיר וביקשו לאסור את הופעתו. המועצה סירבה וטענה שבאמריקה קיים חופש דבור. במקום סמית נאסרו כמה עשרות תלמידים שהתאספו סביב האולם ונשארו שלטים בגנות המרצה. ההמון לא שקט ולא פחות מעשרים וחמשה אלף תושבים הקיפו את הבנין במוצאי שבת, שעות מעטות לפני ההרצאה, חיילים אמריקנים שהגיעו לתחנת הר' כבת של לוס אנג'לס בשוכם מן המור רח הרחוק, לא אצו אל ביתם אלא הצטרפו למוחים. המשטרה הזעיקה למ' קום את כל כוחותיה שהתאמצו להגן על סמית ומריעיו. מספר המפגינים עלה לחמשים אלף. השוטרים הצליחו לפלג אותם לשנים והציבו ביניהם שתי שורות של שוטרים צעירים מזויינים מכף רגל ועד ראש.

בין המפגינים צעד גם אדווארד ג. רובינסון ונשא שלט ביחד עם רעייתו. מובן מאליו, שהכירוהו מיד והשמועה עברה בקרב ההמון כורם חשמלי. רו' בינסון בעל הכתפים המלאות והרח' (המשך בעמוד 14)

עצייתמר נהנים מזיו כנרת החבויה בין הרים. צילום: בראון

העץ שראה בהתרחכותה של תיאכיב. לפניו עמד בודד, כיום הוא נתון כמעט במרכז העיר — בקצה רחוב ז'בוטינסקי. צילום: בדט